

ב-19 א. העושה במחובר לקרקע — בשעה שאין גמר מלאכה. כגון המנכש עשבים שוטים משדה של בצלים, אינו רשאי לאכול מן הבצלים, כיון שהבצלים הם עדיין בשלב של צמיחה, ולא הגיעו לשלב הגמר של מלאכת גידול הבצלים.

ב. וכן פועל העושה מלאכה בתלוש, אינו רשאי לאכול מאחר שנגמרה מלאכתו של הפרי לגבי חיוב מעשר [או שנגמר השלב של מלאכת הקמת, לגבי חיוב הפרשת חלה מהעיסה], וכפי שתבאר המשנה להלן [צג].

ג. וכל פועל העושה מלאכה בדבר שאין גידול מן הארץ, אינו רשאי לאכול מהדבר שהוא עוסק בו.

גמרא:

ודנה הגמרא: מנא הני מילי? מנין לנו, מדין תורה, שפועל אוכל ממה שהוא עסוק בו, בדבר המחובר לקרקע?

דכתיב לגבי זכות האכילה של פועל מפירות בעל הבית, בשעה שהוא עוסק במלאכתו [דברים כג]: "כי תבא בכרם רעך, ואכלת. ואל כליך לא תתן". ומשמע מלשון הפסוק, שהכתוב מדבר בשעה שראוי הפרי לנתינה אל הכלי, דהיינו, לאחר שנתלש מן המחובר, ואמרה תורה, שרשאי הפועל לאכול במקום עבודתו, אך אין לו ליתן את הפירות לכליו כדי לקחתם לביתו.

וממשיכה הגמרא לדון: אשכחן כרם,

מצאנו מקור לזכות אכילה של פועל העובד בכרם, לפי שהפסוק מדבר בכרם, אבל כל מיילי, שאר עבודה בפירות — מנא לן שיש זכות לפועל לאכול בהם?

גמרינן, למדים אנו זאת, מכרם:

מה כרם, כמו שבמלאכת הבציר של הכרם, נתנה התורה זכות לפועל לאכול בו.

והבציר בכרם, מיוחד הוא בכך שהוא מלאכה ב"דבר שהוא גידולי קרקע", ובשעת "גמר מלאכה" של גידול הכרם, שאז גומרים את מלאכת חיבור הפרי לקרקע, אז נתנה התורה לפועל, את הרשות להיות אוכל בו, בענבי הכרם.

אף כל דבר שהוא גידולי קרקע, בשעת גמר מלאכה — פועל אוכל בו.

אך דוחה הגמרא: אי אפשר ללמוד מכרם לשאר מינים!

כי מה לכרם, שכן יש בו חידוש שאינו נוהג בשאר הפירות, בכך שהוא חייב בעוללות, להניח את עוללות הכרם לעניים⁽²⁾, ואין דין זה נוהג אלא בכרם.

אלא, גמרינן, למדים אנו את דין אכילת פועל בשעת מלאכה, מקמה [של תבואה].

כמו שבשעת קציר הקמה, פועל אוכל בה, הוא הדין בכל שאר מיני מאכל.

וקמה גופא, מנא לן שפועל אוכל בה בשעת הקציר?

2. איזוהי עוללות, כל שאין לה לא כתף ולא נטף (משנה פאה פרק ז' משנה ד')

דכתיב [שם]: "כי תבא בקמת רעך, וקטפת מלילות בידך".

אך דוחה הגמרא: אין ללמוד מקמה לשאר מינים!

כי **מה לקמה, שכן** חמורים דיניה משאר מיני מאכל, שהיא **חייבת בחלה**, לפי שהעושה עיסה מן הדגן, מתחייבת העיסה בהפרשת חלה, ואין חיוב זה נוהג בדברים אחרים.

ושמא תרצה לתרץ, ולומר, שיש להקשות על הדחיה: **וממאי** [מנין לך] **דהאי "קמה"** האמורה בפועל, היא **קמה** של תבואת דגן, **דמחייבא בחלה**, עד שתדחה ותאמר, שלכן אי אפשר ללמוד ממנה למקום אחר?

דלמא ב"כל קמה", גם בקמה של קיטנית, שגם היא נערמת ל"קמה", **קאמר רחמנא** שפועל אוכל בה. ואם כן, כיון שגם מינים שאינם מחויבים בחלה [כגון הקיטנית], נכללים בכלל "קמה", הרי אפשר ללמוד מקמה לכל דבר.

תשובתך, אין זו קושיה על הדחיה, ולכן היא אינה מתרצת אותה, כי:

אתיא, בא הלימוד שהכתוב מדבר בקמה של תבואת דגן החייבת בחלה, בגזירה שוה "קמה קמה".

כתיב הכא, באכילת פועל, "כי תבא בקמת רעך". **וכתיב התם**, בספירת חמישים יום, החל מהקצירה של התבואה לקרבן העומר [אור לט"ז ניסן], שמצוות "ספירת העומר" היא חמישים יום [דברים טז] "**מחלה הרמש** [משיתחילו לקצור] **בקמה**", בתבואת השעורים, הקרבים לעומר.

מה התם, בקצירת העומר, מדבר הכתוב בקמה **דמחייב בחלה**, שהרי קמה שעורים חייב בחלה. **אף הכא**, באכילת פועל, מדבר הכתוב בקמה **דמחייבא בחלה**.

ואם כן, חוזרת וניצבת השאלה: האיך נלמד מקמה, שפועל אוכל בה, לשאר דברים? והרי יש לדחות, ולומר: מה לקמה, שחיוביה חמורים, לפי שחייבת בחלה, לכן פועל אוכל בה. תאמר בשאר מינים, שאינם בחלה, מנין שפועל אוכל בהם?

אלא, **כרם יוכיה**, שאין בו חיוב חלה, ופועל אוכל ממנו.

ומכאן אנו למדים לכל מקום, גם בדבר שאין בו חיוב חלה.

ואם תדחה כמו מקודם, **מה לכרם, שכן** חמורים חיוביו משאר מיני מאכל, שהוא **חייב בעוללות**, הרי **קמה תוכיה**, שאין בה חיוב עוללות, ובכל זאת פועל אוכל בה. הא

"כתף". ואילו "נטף" הם הגורגים של ענבים המחוברים בשדרה עצמה מלמטה בסופה, שתלויים שם ענבים הרבה, ועל שם שענביו נוטפים מלמטה קרוי נטף. (הר"ש שם) וכאשר אין "נטיפה" של ענבים, אלא היה אשכול ענבים דל, שאין ענביו מנטפים למטה הרי זה עוללה.

פירוש, השרביט האמצעי שבאשכול קרוי שדרה, ואשכולות קטנים הרבה מחוברים בו, שבהם הגורגים של ענבים. וכשהאשכולות שוככות זו על זו, כמשוי שעל כתפו של אדם, נקרא כתף. אבל אם הן תלויות כשהן מפוררות בודדות בשדרה, ואינן שוככות זו על זו, אין כאן

למדת, שאין חומר חיוב עוללות גורם לחייב גם באכילת פועל.

וחזור הדין ללמוד משניהם [מכרם וקמה] לשאר דברים:

שהרי לא ראי זה כראי זה, אין חומרת כרם שוה לחומרת קמה, ומוכח מזה, שלא חומרתם היא הסיבה לאכילת פועל.

ולכן, יש ללמוד את אכילת פועל, מלימוד של "הצד השוה שבחן", שכן שניהם הם דבר שהוא גידולי קרקע, ואמרה בהם תורה, בשעת גמר מלאכה, שאז גומרים אותו כבר לאכילה [והיינו, שהכרם והקמה שבפסוק מדברים בשעת קצירה או בצירה], פועל אוכל בו.

אף כל דבר שהוא גידולי קרקע, בשעת גמר מלאכה — פועל אוכל בו.

אך עדיין יש לדחות: מנה להצד השוה שבחן, בכרם ובקמה, שכן יש בהם חומרה של "צד מזבח", שהם עולים למזבח [קמה עולה למנחות, וענבים עולים ליינ נסכים], ואולי מכח המעלה הזאת זכאי הפועל באכילתם. ולפי הצד השוה הזה, אתיא נמי פועל המוסק עץ זית, דאית ביה, שיש בו בעץ הזית, צד מזבח, שהרי השמן היוצא מן הזית ניתן למנחות.

אבל שאר מיני אילנות וזרעים, מנין שהפועל אוכל בהם?

ותמהה הגמרא על לשון הדחיה: וכי זית, רק מהלימוד של "במה הצד" מקמה וכרם, אתי, הוא נלמד?!

והלא עץ הזית, הוא גופא, "כרם" איקרי!

דכתיב [שופטים טו] "ויבער מגדיש ועד קמה, ועד כרם זית", ונמצא שהזית עצמו נכלל בדברי הכתוב: כי תבא ב"כרם" רעך, ואכלת ענבים. ומדוע אמרת שהוא נלמד מן "במה הצד"?!
אמר רב פפא: עץ הזית, רק "כרם זית" אקרי, כך הוא נקרא, אבל "כרם" סתמא, לא אקרי. ואילו בפסוק של אכילת פועל נאמר "כרם" סתמא, ולכן אין עץ הזית בכללו.

אך מכל מקום, קשיא, מנין לנו שאר אילנות וזרעים, שפועל אוכל בהם?

אלא, אמר שמואל: אמר קרא "כי תבא בקמת רעך, וקטפת מלילות בידך. וחרמש לא תניף על קמת רעך". אלא, קטוף בידך, ואכול.

וזה שאמר הכתוב "חרמש", בפשטות הוא מלמד, שיש זכות לפועל לאכול בכל דבר חרמש. דהיינו, שכל הנקצרים בחרמש, הם בכלל הפסוק.

ומקשה הגמרא: והאי, והרי "חרמש" זה, מבעי ליה, יש בו צורך כדי ללמד, שרק בשעת חרמש, בשעת הקציר, אכול, אבל שלא בשעת חרמש, אם היתה עבודת הפועל קודם הקציר, כגון בניכוש עשבים רעים מן השדה, שאין זו שעת גמר מלאכה של הפירות, לא תיכול.

ואם כן, אין "חרמש" מיותר, עד שנדרוש ממנו לרבות כל דבר חרמש!
ומתרצת הגמרא: ההוא, הדין שפועל אוכל רק בשעת גמר מלאכה, מ"ואל בליך לא תתן", נפקא! שהזהירה התורה את הפועל,

ואם כן, אין "חרמש" מיותר, עד שנדרוש ממנו לרבות כל דבר חרמש!

ומתרצת הגמרא: ההוא, הדין שפועל אוכל רק בשעת גמר מלאכה, מ"ואל בליך לא תתן", נפקא! שהזהירה התורה את הפועל,

איתרבי ליה כל דבר חרמש, שפועל אוכל מכל מינים הנקצרים בחרמש, ואף על גב דלא מחייב בחלה, וכגון קטניות, הנקצרות בחרמש, ואין לנו ללמוד את הגזירה שוה ההיא.

ושמא תאמר, אם כן, "קמה" למה לי?

למה הוצרך כלל הכתוב לומר "קמה", והרי אין לך לומר כמו שאמרת לעיל, שבא ללמד בגזירה שוה שרק בפירות בני חיוב חלה, פועל אוכל, שהרי עתה אמרנו, כיון שנאמר "חרמש", התרבו אף הקטניות!?

תשובתך, בא הכתוב "קמה" לרבות כל בעלי קמה, שקומתם זקופה על האדמה, כאילנות, שפועל אוכל בהם.

אלא שעדיין קשה: והשתא, דנפקא לך מ"חרמש" לרבות את כל הנקצרים בחרמש, ומ"קמה" לרבות כל בעלי קומה, דהיינו אילנות, אם כן, "כי תבא בכרם רעך" למה לי? הרי כל המינים בכלל חרמש וקמה הם, ואף כרם בכלל, ולא היה צריך הכתוב לומר "כי תבוא בכרם רעך"!

אמר רבא: מקרא זה הוצרך להלכותיו של אכילת פועל, הנלמדות ממנו, וכדלהלן:

כדתניא, כתיב לגבי אכילת פועל "כי תבא בכרם רעך".

נאמר כאן ביאה, ונאמר להלן, באיסור הלנת שכר פועל, "לא תבא עליו השמש".

ולמדים אנו בגזירה שוה של לשון "ביאה":

מה להלן, בפועל הכתוב מדבר, שלא להלין שכרו, אף כאן, בפועל הכתוב מדבר, ולא

שלא יניח פירות של בעל הבית בכליו, בשעת גמר מלאכה, כדי לקחתם לביתו, אלא יתנם רק לכליו של בעל הבית. ומכאן מוכח שזמן אכילת הפועל היא בגמר המלאכה.

ונמצא שהכתוב "חרמש" מיותר הוא, כדי ללמדנו שהפסוק מדבר בכל פירות הנקצרים בחרמש.

ומקשה הגמרא: אמנם למדנו מכאן לרבות כל מינים הנקצרים בחרמש.

אך תינח פרי דהוא "בר חרמש", והיינו אף קטנית, שנקצרת גם היא בחרמש, שפיר גם היא נלמדת מכאן.

אבל פרי דלאו "בר חרמש" הוא, כמו שאר פירות אילן, שאינם נקצרים בחרמש, מנא לן שפועל אוכל בהם?

אלא, אמר רבי יצחק: אמר הכתוב לשון מיותרת, "קמה", כדי לרבות כל "בעלי קמה", הגדלים ועומדים בקומה על גבי הארץ, וכל הפירות בכלל.

ומקשה הגמרא: והא אמרת שהמילה "קמה", נאמרה כדי ללמד בגזירה שוה "קמה קמה", דמחייבא בחלה, דהיינו, שקמה זו, היא כמו הקמה שנאמרה בספירת העומד, החייבת בחלה, ולא קטנית, הפטורה מחלה!?

ומתרצת הגמרא: הני מילי שלמדנו גזירה שוה "קמה קמה", לומר שהכתוב מדבר רק בקמה שחייבת בחלה, ולמעט קטנית, הוא מקמי דניתי, לפני שהבאנו את הלימוד של "חרמש" לרבות כל מינים הנקצרים בחרמש.

אבל השתא, עתה, דאתי "חרמש" —

של נכרי, מותר, אם כן, פועל, שיש לו זכות אכילה בשעת עבודה, מיבעיא? וכי יש צורך לכתוב לומר את היתרו, והרי בודאי מותר לו גם לתת לכליו, ומדוע צריך היתר מיוחד לפועל העובד אצל נכרי לתת לתוך כליו?

ומתרצת הגמרא: מאן דאמר גזל נכרי מותר, מוקים לה מעמיד את "בכרם רעך", שהוא בא למעט, ולומר, "בכרם רעך" בלבד פועל אוכל, ולא אוכל פועל העובד בכרם של הקדש. והוצרך הכתוב לחדש שפועל העוסק בכרם של הקדש, אינו אוכל מן הפירות. (4)

בכל מי שבא לכרם רעהו.

ואמר קרא, בכרם רעך אין אתה נותן לתוך כליך לאכול לאחר העבודה, ולא בכרם כותי. אלא שם, מותר לפועל העובד אצלו, אף לתת לכליו. (3)

אך מקשה הגמרא: הניחא למאן דאמר גזל כותי [גוי] אסור, היינו דאיצטריך קרא למשרי פועל, להתיר לפועל ישראל העובד אצל נכרי, שיהיה מותר לו לתת לכליו, ולא ייאסר משום גזל.

אלא למאן דאמר גזל כותי מותר, תיקשי מה צורך בהיתר זה: הרי השתא, כל גזילה

על הפועל להניח לכליו לאחר עבודתו. ונתמעט ב"רעך" שאין איסור זה במי שאינו "רעך" דהיינו גוי. והיות ובמסקנת הסוגיא המיעוט של "רעך" אמור לגבי הקדש, והוא לגבי איזה בעלים מחויב בדין אכילת פועל, שוב לא נותר להעמיד את הפסוק של "רעך" גם לגבי הדין הנוסף, של "ואל כליך לא תתן", למעט שבגוי יהיה מותר לו לתת בכליו. ובלא חידוש מפורש מן הפסוק, הרי הדין הוא שאסור לפועל ישראל להניח לכליו לאכול לאחר עבודתו אף בכרם של גוי.

4. הקשו התוספות, מדוע צריך פסוק למעט שפועל אינו אוכל משל הקדש, והרי אסור לו לפועל לאכול מפירות אלו כיון שהם של הקדש, ויש בהם איסור מעילה לאכול מהם?

ותירצו, שסוברת הגמרא שדין אכילת פועל מתיר לפועל את האיסורים שיש בפירות בכדי שיוכל לאכול.

ומקור דברי הגמרא היה מכל עיקר דין אכילתו של הפועל. שהרי הפירות שייכים לבעל הבית ואכילתו בהם אסורה באיסור גזל, ובאה התורה והתירה לפועל לאכול ולגזול מבעל הבית

3. כך פירש רש"י. אבל הריטב"א פירש למעט כרם גוי, שהפועל אצלו אינו רשאי לאכול. והטעם, שבאכילת הפירות זוכה הפועל מכח מה שבעל הבית מחוייב בדיני התורה לתת לו לאכול. אבל גוי שאינו מצווה במצוות ואינו מצווה להניח לפועל לאכול, אין הפועל זוכה בפירותיו זכות לאכול.

וכתב הגרעק"א שיש הבדל בין פירושו של רש"י והריטב"א במסקנת הגמרא, לאחר שמהפסוק "רעך" אנו ממעטים גם הקדש, האם נשארנו גם עם הלימוד "רעך" למעוטי נכרי.

לדעת הריטב"א שפירש שהמיעוט הוא שבכרם נכרי אין זכות לפועל לאכול, דין זה נשאר גם במסקנא. שהיות והמיעוט מן הפסוק הוא, שרק "רעך" נתחייב להניח לפועל לאכול ולא הקדש, הוא הדין נכרי בכלל המיעוט הזה, שאיננו רעך, והנכרי אינו מצווה לתת לפועל לאכול, ואין לפועל זכאות אכילה.

אבל לרש"י, שהוא לימוד שונה: "רעך" הממעט הקדש, הוא שאין על ההקדש חיוב להניח לפועל לאכול. ו"רעך" הממעט גוי, הוא לגבי דין אחר, של "ואל כליך לא תתן", שנאסר

מה "נפשך" [כמו שאילו היו הענבים הללו שלך], היית אוכל, ופטור מן המעשר, משום שעדיין לא נגמרה מלאכתם של הפירות למעשר, (5) וקודם גמר מלאכה מותר לאכול ללא הפרשת מעשרות.

אף נפשו של פועל, אוכל, ופטור מן המעשר.

ולהלן בגמרא יבואר, מדוע היה מקום לומר שפועל יהיה שונה מבעל הבית, ויתחייב לעשר במקום שבעל הבית פטור, עד שהוצרך הכתוב לומר שהוא אינו שונה מבעל הבית.

"שבעך", רק אכילה שהיא כדי שביעה

ועתה ממשיכה הגמרא להביא כמה הלכות נוספות של פועל בכרם, הנלמדות מן המקרא של "כי תבוא בכרם רעך":

"ואכלת" — ולא מוציין את הענבים.

"ענבים", מותר לאוכלם בפני עצמם, ולא ענבים ודבר אחר! אין לו לפועל לאכול אותם עם פת, לפי שבכך הוא מרבה באכילה של הענבים, אלא מותר לו לאוכלם רק כמות שהם.

"כנפשך", שיהיה דין אכילתך בפירות הללו, כאילו היו הפירות האלה שלך ["כנפשך", אתה]:

מעילה אינו איסור הנאה שאסור להנות מחפץ הקדש אלא גדר איסור מעילה הוא שלא לגזול חפץ משל הקדש שבאכילתו או בהנאתו מן החפץ הרי הוא גזול את ההקדש בזה שהוא משתמש בשל הקדש וגזילת הקדש נאסרה בפרשה מעילה.

אבל פועל הרי זכה בפירות זכות לאוכלם ואינו גזול כלל מהבעלים והוא הדין משל הקדש [כשהוא פועל בהקדש והקדש חייב להניח לו לאכול] והיות ואין אכילתו גזל אין בו איסור מועל בהקדש כלל שהאיסור מעילה הוא איסור שלא לגזול את ההקדש והפועל אוכל בזכות ולא בגזל בלי פסוק מפורש היה אוכל מהקדש, אלא שמיעטה התורה ואמרה שאין על ההקדש חיוב לתת לפועליו לאכול.

מה שאין כן איסור נזיר בענבים וכדומה בשאר איסורים אין מקור להתירם בשביל אכילת פועל.

5. כי גמר מלאכת הענבים היא, לאחר שייסחטו ביקב, ויירד היין לבור. רש"י

לצורך אכילתו, וכשם שהותר איסור גזל הותרו עוד איסורים.

והגר"ח הקשה מגמרא לקמן (צ"ב) שפועל נזיר אינו אוכל מן הענבים שאסור לו מחמת נזירותו ולדברי התוס' שלולי לימוד מיוחד אף האיסורים ניתנים הרי אין לנו פסוק למעט שנויר פועל אינו אוכל ענבים.

והגר"ח נקט שלעולם אין דין אכילת פועל מתיר לפועל לעבור על איסור בשביל אכילתו ומה שהותר לפועל לאכול אף שהוא גזול את בעל הבית תירץ הגר"ח שאכילת פועל היא זכות ממונית שהוא זוכה בפירות לאכול מהם ומכח זכותו הוא אוכל ואינו גזול כלל, והביא ראיה לזה ממה שמבואר שאף בן נח מצווה לתת לפועל לאכול ואם דין אכילת פועל הוא מצוה בלבד אין בן נח מצווה במצוות, ועל כרחך אכילת פועל היא זכות שהפועל זוכה מהבעלים ובן נח מצווה בכל דיני ממונות.

ומה שהוצרכנו ללימוד מיוחד לאסור על פועל לאכול בשל הקדש אף שהקדש אסור על הפועל באיסור מעילה חידש הגר"ח שאיסור

מותרת, ולא אכילה גסה, שנפשו של אדם קצה בה.

“ואל בליך לא תתן” — בשעה שאתה נותן לכליו של בעל הבית, בשעת קצירת הפירות, רק אז אתה אוכל.

ואילו בשעה שאי אתה נותן לכליו של בעל הבית, כשעדיין לא הגיע גמר מלאכתם, וכגון העוסק בפירות מחוברים שעדיין צריכים לצמוח, אי אתה אוכל!

הקדמה:

פירות של אדם שגדלו בשדהו [בארץ ישראל], הרי הם טבל, ואסור לו לאוכלם עד שיפריש מהם תרומות ומעשרות.

אך לא מיד עם לקיטתם הם נאסרים באכילה משום “טבל”, אלא רק לאחר שיבואו לידי “גמר מלאכתם”, שיסתיימו כל פעולות התיקון של הפירות, ויגיעו לשלב בו הם מוכנים ועומדים לאכילה.

ולכן, קודם לגמר המלאכה, מותרים הפירות באכילה מן התורה. אלא, שחכמים הגבילו את היתר האכילה לפני גמר מלאכה, לאכילת ארעי בלבד.

ובלשון חכמים מצינו, שהשלב בו מתחייבים הפירות במעשר, נקרא “קביעות למעשר”.

שלב זה, הוא לאחר תיקון הפירות, כאשר “נקבע” הדבר, על ידי גורמים מסויימים [כפי שיבואר להלן], שהפירות עומדים מעתה לאכילה.

וכמה דברים נאמרו ש“קובעים” את הפירות לכך שהם מתוקנים ועומדים לאכילה, וחייב להפריש מהם מעתה תרומות ומעשרות. יש

מהם שהם קובעים למעשר מן התורה, ויש מהם שקובעים למעשר רק מדרבנן:

א. משיכניסם בעל הפירות [לאחר האיסוף בשדה], לביתו.

ב. משיכניסם לחצרו.

ג. משעה שיעשה בהם “מלאכת גמר” [אפילו בשדה], כשיעמיד מהם ערימה בשדה, ויחליק פניה, ודבר זה נקרא בלשון חכמים, העמדת “גורן”.

ד. מקח שנעשה בפירות, שאז הפירות שקנה הלוקח, נקבעו לחיוב מעשרות כבר בשדה, גם לפני שהביאם אל ביתו.

אלא שכאמור, אין כל הקביעות הללו שוות. כי יש מהן המחייבות במעשרות מן התורה. ויש מהן, שרק מדרבנן נחשב שבאו לידי קביעותם לחיוב מעשרות.

ובזה באה סוגייתנו לדון, אלו מהן קובעות את חיוב המעשר מן התורה, ואלו מדרבנן.

אמר רבי ינאי: אין הטבל מתחייב במעשר, ומותר לבעלים לאכול ממנו בלי הפרשת תרומות ומעשרות אף שכבר גמר ללוקטם,

עד שיראה פני הבית, שיכניסם לביתו כדרך 19-א
שרגילים להכניס פירות דרך “פני הבית” [חזית הבית].

שנאמר בפרשת וידוי מעשרות, לאחר שקיים הבעלים בכל הטבלים והמעשרות שברשותו כמצווה, שמתודה הבעלים, ואומר: “בערתי [הוצאתי ונתתי את] הקדש [תרומות ומעשרות] מן הבית”.

וכיון שאמרה תורה שביעור ונתינת